

Cartularium van de Drie Santinnen

Stadsarchief Brugge, Oud Archief, reeks 390: Drie Santinnen, nr. 1

Bronnen in context 3

COLOFON

Titel

Cartularium van de Drie Santinnen (Stadsarchief Brugge, Oud Archief, reeks 390: Drie Santinnen, nr. 1)

Auteur

Noël Geirnaert

Jaar van uitgave

2022

Verantwoordelijk uitgever

Colin Beheydt, algemeen directeur Stad en OCMW Brugge
Burg 12, 8000 Brugge

Wettelijk depot

D/2022/0546/3

Dit werk is gelicenseerd onder een Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Unported licentie. Bezoek <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0> om een kopie te zien van de licentie.

Omslagillustratie

Miniatuur met de heiligen Catharina, Maria-Magdalena en Barbara in het Cartularium van de Drie Santinnen, fol. 1 v. (Stadsarchief Brugge, Oud Archief, reeks 390, Drie Santinnen, nr. 1)

Inhoud

Voorwoord	4
Het cartularium van de Drie Santinnen: een introductie	5
Regesten	10
Index van personen	33

Voorwoord

De teksten in deze publicatie kwamen tot stand binnen het project Historische Bronnen Brugge. Dit project zorgde tussen 2003 en 2014 voor de digitalisering van dertien belangrijke historische documenten uit de collecties van het Stadsarchief Brugge, Openbare Bibliotheek Brugge, Musea Brugge, het Grootseminarie Brugge en het Rijksarchief te Brugge. De coördinatie was in handen van Erfgoedcel Brugge.

Bij elke bron schreven onderzoekers en conservatoren artikelen die de inhoudelijke, vormelijke of codicologische aspecten van het document uitdiepen of de ontstaanscontext schetsen. Voor sommige bronnen werd een teksteditie of vertaling bezorgd of werden regesten opgesteld.

De bronnen, artikelen en tekstedities waren aanvankelijk beschikbaar op *historischebronnenbrugge.be*. In 2018 kregen ze een nieuwe thuis op het portaal *erfgoedbrugge.be*. Deze digitale publicatie zorgt ervoor dat de teksten op langere termijn beschikbaar blijven voor onderzoekers en geïnteresseerden.

De teksten in deze publicatie werden oorspronkelijk gepubliceerd in 2003. De teksten en bibliografische verwijzingen zijn naar aanleiding van deze nieuwe digitale publicatie niet geactualiseerd.

Het cartularium van de Drie Santinnen: een introductie

Het Cartularium van de Drie Santinnen bevat een schat aan informatie over het religieuze leven in de late middeleeuwen. Het gilde van de Drie Santinnen liet in dit perkamenten boek alle belangrijke akten uit zijn archief kopiëren. Heel belangrijk is de prachtige miniatuur waarmee het manuscript opent: dit schilderstukje van de drie Santinnen (Catharina, Maria Magdalena en Barbara) straalt groot vakmanschap uit en is van hoog artistiek niveau. Het gilde van de Drie Santinnen was één van de twee grote rederijkersgilden in het laatmiddeleeuwse Brugge. Hun leden, de rederijkers, speelden toneel, schreven poëzie en droegen die voor in eigen kring.

REDERIJKERSGILDEN IN BRUGGE

In de loop van de 15de eeuw ontstonden er in Brugge, net zoals in andere steden van de Lage Landen, verenigingen waarvan de leden toneel speelden voor het publiek en poëzie maakten en voordroegen in eigen kring. Deze verenigingen waren gevormd volgens het model van de bestaande religieuze broederschappen of gilden. Eén van de belangrijkste kenmerken van deze gilden was wel hun kerkelijke verankering als devotionele broederschap.

In het laatmiddeleeuwse Brugge bestonden er twee dergelijke gilden: het H. Geestgilde, opgericht in 1428, en dat van de Drie Santinnen, in of kort voor 1474 opgericht. In de 17de eeuw ontstond in het naburige Sint-Michiels nog het gilde van het H. Kruis. Rond 1700 zochten de rederijkers van het H. Kruis, hoofdzakelijk Bruggelingen, een onderkomen in Brugge. Deze drie gilden zouden in Brugge blijven bestaan tot in de eerste helft van de 19de eeuw. De rederijkers speelden een belangrijke rol in het culturele leven van de late middeleeuwen en de nieuwe tijd.

HET GILDE VAN DE DRIE SANTINNEN EN ZIJN CARTULARIUM

Kort na zijn stichting heeft het rederijkersgilde van de Drie Santinnen een cartularium laten aanleggen, d.w.z. een perkamenten boekdeel waarin alle belangrijke akten uit het archief van het gilde zouden worden gekopieerd. Het

cartularium is bewaard in het Stadsarchief van Brugge (Oud Archief, reeksnr. 390: Drie Santinnen, inv.nr. 1). In het stuk zelf heet het dat het boekdeel alle stukken zou bevatten met betrekking tot alle stichtingen aan het altaar en ten laste van het gilde van de Drie Santinnen, dat gevestigd was in de Onze-Lieve-Vrouwekerk. Het overgrote deel van de teksten in het cartularium heeft dan ook betrekking op de religieuze diensten waar het gilde bij betrokken was en die moesten bijgewoond worden door de leden van het gilde. Veel stukken houden verband met de financiering van deze religieuze diensten door middel van renten op huizen en instellingen.

In elk geval blijkt uit het cartularium dat de gebroeders Colaert en Pieter de Labye in of kort voor 1474 het gilde mee hebben opgericht. In dat jaar stichtten deze twee broers verschillende religieuze diensten in de Onze-Lieve-Vrouwekerk. In het cartularium heet het gilde of de broederschap voluit “de ghilde van den Drien Santinnen, sinte Maria Magdalena, sinte Katheline ende sinte Barbele diemen houdende es in Onser Vrouwen kerke in Brugghe inden zuudoosthouc vanden ommeganc vander voors. kerke.” Als andere prominente leden en stichters van het gilde vermeldt het cartularium nog de namen van o.a. Bertram Haghe, Petrus de Blikerre, priester en koorkapelaan van de Onze-Lieve-Vrouwekerk, Maerten en Colaert de Calonne. Het gilde werd geleid door een proost, een deken en enkele zorgers en “oversienders” (toezichhouders).

Oorspronkelijk was het cartularium dus uitsluitend bedoeld voor kopieën van documenten in verband met religieuze diensten en de financiering ervan. Het boekdeel is in gebruik genomen rond 1474, kort na de stichting van het gilde. In de loop van de zestiende eeuw werd het cartularium verder aangevuld met teksten over recent verworven goederen. Helemaal op het einde van het register, op de folia 67 tot en met 77, heeft men ten laatste in 1592 een zeer belangrijke oorkonde toegevoegd, uit het jaar 1494. De kopie werd authentiek verklaard door de Brugse stadsgrieffier Philips van Belle, die overleed op 5 september 1592. Deze laatste tekst is gekopieerd in een handschrift dat zeer waarschijnlijk dateert van het laatste kwart van de zestiende eeuw. Het is de enige tekst in het cartularium die informatie bevat over de rederijkersactiviteiten van het gilde.

De teksten in het cartularium zijn uiteraard door verschillende handen gekopieerd. De eerste kopiïst, actief vanaf ca. 1475 en zeker tot in 1483, kopieerde in een *littera cursiva* en een *littera hybrida* de teksten op de folia 2 v. tot en met 21 v. Onderaan deze bladzijde begon dan een 16de-eeuwse hand, in een *littera cursiva formata*, tot op f. 53r. Deze hand heeft het cartularium zeker aangevuld tot in 1520. Vervolgens, op de folia 54 r. tot 60 r., kwam er een derde hand, wiens jongste tekst dateert van 26 januari 1548. Eén oorkonde, gedateerd op 17 november 1554, is gekopieerd door een vierde hand (f. 60r.-61r.). Een volgende kopiïst kopieerde daarna nog eens drie teksten, waarvan de jongste dateert van 16 november 1563 en de oudste van 20 september 1558. Op de overblijvende folia

(f. 67–77v.) heeft men waarschijnlijk rond 1590 nog de zeer belangrijke oorkonde van 1494 gekopieerd. Het schrift van de 16de-eeuwse kopiisten kan steeds als een *littera cursiva formata* worden omschreven. Vooraan, op f. 2r., bevindt zich nog een zestiende-eeuwse inhoudsopgave, met aanvullingen tot in de zeventiende eeuw en achteraan, op f. 80v., een overzicht van verscheidene inkomsten van het gilde op basis van een aantal stichtingen, in twee handen (eind vijftiende en eerste helft zestiende eeuw).

Met andere woorden: het cartularium van het gilde van de Drie Santinnen is aangevat in het laatste kwart van de vijftiende eeuw, maar het dateert in hoofdzaak uit de zestiende eeuw. Het bevat hoofdzakelijk informatie over de organisatie en de financiering van de religieuze activiteiten van het gilde. De ene 15de-eeuwse oorkonde waarin sprake is van rederijkersactiviteit is pas een kleine eeuw later in het cartularium gekopieerd.

OVERIGE UITERLIJKE KENMERKEN VAN HET CARTULARIUM

Dit boekdeel dankt zijn bekendheid vooral aan de materiële vormgeving ervan. Slechts in een paar gevallen bevatten boekdelen, handschriften, registers en cartularia van het Brugse stadsarchief opmerkelijke voorbeelden van boekillustratie. De miniatuur met de Drie Santinnen, op f. 1v. is van bij de aanvang van het cartularium in het boekdeel aangebracht. Het cartularium is trouwens rond 1475 in zijn geheel als een middeleeuws handschrift geconcipieerd. De liniëring in bleke, violet-roze inkt vindt men o.m. terug in verschillende handschriften van ca. 1470–1480. Ook de boekband en zijn versiering, hoewel erg gehavend, zijn typisch voor laatmiddeleeuwse handschriften.

De versiering van de band is identiek op voor- en achterplat. Op elk plat is door middel van drie filets en aaneengesloten driehoekige draakstempels een rechthoek afgelijnd, waarin eveneens door middel van drie filets ruitvormige vlakken zijn aangebracht, met daarbinnen losse leliestempels. Deze leliestempels zijn ook op elk plat vijf keer buiten de rechthoek aangebracht, naast de vijf ribben van de rugzijde. Het boekdeel is rond 1475 ingebonden, toen het nog volledig of grotendeels onbeschreven was. De liniëring, waarschijnlijk de foliëring, en zeker ook de illustratie, dateren van vóór de kopiëring van de teksten. Deze manier van werken is voor wat inbinding, illustratie en foliëring betreft, ongewoon voor middeleeuwse handschriften, maar waarschijnlijk niet uitzonderlijk voor archiefdocumenten zoals cartularia.

De bewaarde miniatuur met randversiering is van een zeer goede artistieke kwaliteit. De eigenlijke miniatuur beslaat de halve bladspiegel. Links voor de toeschouwer staat de gekroonde H. Catharina in een blauw-grijs gewaad met haar attributen: het zwaard in de linkerhand en achter haar het wiel. Links van de

H. Catharina, vóór het zwaard, ligt keizer Maxentius met in zijn linkerhand een scepter. Met de rechterhand trekt de heilige het kleed op, terwijl ze met dezelfde hand een (gebeden)boek vasthoudt. De H. Maria-Magdalena, in een groen bovenkleed, is in profiel afgebeeld, terwijl ze haar attribuut, de zalfpot, in de linkerhand voor zich uithoudt. Rechts voor de toeschouwer is dan de H. Barbara in een blauw gewaad met haar attributen afgebeeld: de martelaarspalm in de linkerhand, achter haar de toren. Net als de H. Catharina houdt ze haar boek vast in haar bovenkleed dat ze met de rechterhand enigszins heeft opgetrokken. De achtergrond waartegen de figuren zijn geschilderd is verdeeld in twee vlakken: onderaan een soort balustrade, afgedekt door een gordijn in rood met gouden rankwerk, waarboven een zeer schematische afbeelding van een landschap met twee heuvels en een stadssilhouet. De randversiering, vooral links en ook een weinig bovenaan rechts aangebracht, voorzien van gestileerde acanthusbladeren in blauw en goud, met een weinig rood, een enkel vogeltje, en verder allerlei gestileerde bloemen en planten in de kleuren blauw, groen en goud op een ongekleurde grond, moet ca. 1470–1480 worden gedateerd. Maar ook de uitwerking van de miniatuur verwijst naar dezelfde periode.

Het gilde van de Drie Santinnen heeft er dus kort na zijn stichting, rond 1475, zorg voor gedragen dat zijn documenten zouden worden gekopieerd in een prestigieus cartularium. Dit cartularium kreeg alle kenmerken van een luxueus laatmiddeleeuws handschrift. Oorspronkelijk waren de meeste bladzijden nog onbeschreven. Het heeft een goede eeuw geduurd voor het boekdeel volledig met teksten was gevuld. Pas in het laatste kwart van de zestiende eeuw kwam men ertoe ook een tekst uit 1494 op te nemen in verband met de rederijkersactiviteiten van het gilde. Daardoor is het beeld dat uit de teksten in verband met het gilde naar voren komt eenzijdig religieus en financieel gekleurd. De ene tekst uit 1494 toont echter aan dat het gilde van de Drie Santinnen toen al een belangrijke rol speelde in het literaire en culturele leven in Brugge.

MATERIËLE BESCHRIJVING

Het cartularium van het rederijkersgilde van de Drie Santinnen, thans inventarisnummer 1 van het archief van dit rederijkersgild (reeks 390 van het Oud Archief), bestaat uit 80 perkamenten bladen met een oude foliëring in inkt. Voor- en achteraan bevinden zich telkens twee 19de-eeuwse papieren schutbladen, waarvan telkens het eerste schutblad tegen het binnenplat van de originele eiken band is geplakt. Het gaat om een leren band op eiken borden, oorspronkelijk voorzien van twee leren sluitriemen vastgemaakt aan koperen beslag. Middenin het volledig losgeraakte voorplat is het leer doormidden gescheurd. De bladen meten ca. 27,5 × 19 cm, de bladspiegel is 19,5 × 12 cm. In heel het register zijn op elk blad 35 lijnen aangebracht in bleke violet-roze inkt. De lijngaatsjes zijn zichtbaar. Het register is regelmatig samengesteld uit tien

katernen van vier dubbele bladen, zonder sporen van signaturen of reclamanten, wat erop wijst dat het vóór de inbinding niet beschreven was.

MEER LEZEN OVER HET CARTULARIUM

Over het cartularium publiceerde N. Geirnaert, 'De miniatuur met de Drie Santinnen. Een nieuwe datering van het cartularium van de Brugse rederijderskamer van de Drie Santinnen', in: *Brugs Ommeland*, 23 (1983), p. 243–248. Het cartularium is al vermeld door L. Gilliodts-Van Severen, *Inventaire des archives de la ville de Bruges. Section première: Inventaire des chartes. Introduction*, Brugge, 1878, p. 29 en R. A. P(armentier) in *Tentoonstelling van miniaturen en boekbanden*, Brugge, 1927, p. 82, nr. 93, steeds met een verkeerde datering. Samen met het ondertussen verworven archief van de rederijderskamer van de Drie Santinnen is het stuk geïnteriseerd door A. Schouteet, 'Inventaris van het archief van de Brugse rederijdersgilden van de H. Geest, van de Drie Santinnen en van het H. Kruis op het Stadsarchief van Brugge', in: *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis "Société d' Emulation" te Brugge*, 114 (1977), p. 361–388 (zie p. 368). De akten van het cartularium zijn opgenomen in de regestenlijst van Schouteets inventaris (p. 372–388). Na vergelijking van Schouteets regesten met de tekst van de akten bleek het noodzakelijk om nieuwe regesten op te maken. Deze regesten worden hieronder gepubliceerd.

Regesten

RCDS 1

18 december 1474

Int jaer onsheeren duust vierhondert viere ende tseventich, int achste roomsche ghetal, sondaechs den achtiensten dach van december ter neghenster huere voor de noene, des busdoms ons alderhelichs vaders in gode onsheeren Sixti, bij der voorsienicheit gods paus van die name de vierde in zijn vierde jaer.

De notaris *Johannes Alaerts*, priester, maakt in aanwezigheid van de getuigen *meester Pieter vander Moere*, priester en kapelaan van de Onze-Lieve-Vrouwekerk, *Louis de Nobele*, *Jan Sys de jonghe*, *Jacob vanden Berghe* en *Amand Weiteman*, poorters van Brugge, de overeenkomst bekend tussen *Colaerd Darley*, ridder, *Gervaes Cooren*, *Pieter van Muelenbeke* en *Raes vander Houwen* (inmiddels overleden), dismeesters van de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Brugge, enerzijds, en de gebroeders *Colaert* en *Pieter de Labye*, poorters van Brugge, anderzijds, waarbij de dismeesters erkennen van *Colaert* en *Pieter de Labye* 79 ponden 4 schellingen groten Vlaams te hebben ontvangen ten behoeve van de armen, waarvoor zij zich verbinden tot het volgende:

- › Twee keer per jaar, op 27 juli en op 2 december, zullen zij een brooduitdeling organiseren voor 60 personen, arme parochianen van Onze-Lieve-Vrouw.
- › Elk jaar op 4 december, feest van de H. Barbara, moet 20 s. gr. Vl. worden uitgekeerd aan deken, zorgers en toezichhouders van het *ghilde ende broederscepe dat men houd ten aultare vande helegghen vriendinnen Gods sinte Marie Magdaleene, Katherine ende Barbere staende inden suudommeganc int zuudoost hende van Onser Vrouwen Kerke*, onlangs gesticht door de voornoemde gebroeders. Dit geld moet verdeeld worden voor de priesters, *ministers*, zangers, organist, voor het licht en de andere onkosten van de vijftien missen ter ere van de H. Catharina en de negen missen ter ere van de H. Barbara die jaarlijks aan dit altaar zullen worden gezongen.
- › Elk jaar krijgen de besturen van de gilden van de Drie Santinnen, van Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuw, van de Tienduizend Martelaren en van Onze-Lieve-Vrouw van Gratie elk 4 s. gr., die zij zelf kunnen besteden.
- › De vier dekens van deze gilden en de Cellebroeders krijgen elk jaar elk twee dispensingen om die te verdelen aan wie het nodig heeft.

- › De leden van deze vier gilden zijn ertoe gehouden aan de drie processies en de twee jaargetijden die *Pieter en Colaert de Labye* gesticht hebben in de Onze-Lieve-Vrouwekerk deel te nemen
- › De vier gilden zullen elk op de dag van het jaargetijde nog elk afzonderlijk instaan voor een plechtige requiemmis.
- › De overeenkomst voorziet tevens in sancties indien de bepalingen niet worden nageleefd, waarbij de besturen van de vier gilden gevolmachtigd worden om het toezicht over de naleving van de overeenkomst uit te oefenen.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 3r.–6v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 373–374, nr. 9 (zeer beknopt en met verkeerde datering: 8 december 1474)

RCDS 2

... september 1476

Anno ab incarnatione domini millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto, indictione nona, mensis septembris, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Sixti, divina providencia pape quarti, anno sexto.

De notaris *Johannes Scodits*, geestelijke van het bisdom Terwaan, baccalaureus in de rechten, geeft in aanwezigheid van de getuigen *Matheus Roussel*, zoon van *Andreas*, poorter van Brugge, en *Johannes Crampe*, geestelijke van het bisdom Doornik, vidimus van de oorkonden van 7 en 8 juli 1476.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 7r.–12v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 374, nr.11 (met verkeerde datering: 9 september 1476)

RCDS 5

26 november 1480 (of 1479?)

Int jaer onsheeren dusentich vierhondert ende tachtentich, de dertienste indictie, den zessentwintichsten dach in novembre ende des pauscips ons helichs vaders in gode ende heere, heere Sixtus de vierde paus van deser name, in de neghenste jaerscare zijns pausdoms (*).

Voor notaris *Nicholaus de Monte*, poorter van Brugge, licentiaat in beide rechten, priester van het bisdom Doornik, en in aanwezigheid van de getuigen *Pieter van Heywerve* en *Antheunis van Hove*, poorters van Brugge, komen *Bertram Haghe*, mede namens zijn vrouw *Cornelie vander Vucht*, weduwe van *Hendric Neerinc*, poorters van Brugge, wonende in de Wollestraat, enerzijds, en *Pieter van Meulenbeke*, *Symon Jansseune* en *Pieter de Grave*, dismeesters van de Onze-Lieve-

* De datum lijkt niet te kloppen: de dertiende indictie liep van sept. 1479 tot sept. 1480 en het negende jaar van het pontificaat van Sixtus IV van aug. 1479 tot aug. 1480. Dit zou er dus op wijzen dat de oorkonde op 26 november 1479 moet gedateerd worden.

Vrouwekerk in Brugge, anderzijds, overeen dat laatstgenoemden van Bertram Haghe, namens zijn vrouw, een bedrag van 53 lb. 4 s. gr. hebben ontvangen, waarvoor zij zich verplichten jaarlijks een brooduitdeling te organiseren voor zestig personen op de maandag na Palmzondag, jaarlijks een gelezen requiemmis te laten opdragen op het altaar *vanden helegghen drien santinne, marie magdaleene, katherinen ende barberen*, staande aan de zuidzijde van de ommegang achter het koor van de Onze-Lieve-Vrouwekerk, waarbij de deken en de zorgers van dit altaar in ruime getale aanwezig dienen te zijn, en na de dienst de priester moeten vergezellen tot aan het graf voor de gebeden voor de overleden stichters en alle overledenen.

Daarenboven zal het gilde *van den drien santinnen* van de dismeesters jaarlijks alles samen 24 s. 4 d. gr. ontvangen voor een gelezen mis elke vrijdag tussen 7 en 8 u (met uitzondering van Goede Vrijdag, die door een mis op een andere dag moet worden vervangen) aan het altaar van de Drie Santinnen voor de stichters en hun vrienden. Daarvan dient 17 s. 4 d. gr. voor de betaling van de priester, de overige 7 s. gr. voor brood, wijn en licht.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 13r.–16r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 374, nr. 12.

RCDS 6

9 april 1481 (*)

Anno a nativitate domini millesimo quadringentesimo octuagesimo primo, indictione quartadecima, die vera nona mensis aprilis pontificatus santissimi in Christo patris et domini nostri domini Sixti divina providencia pape quarti anno decimo.

Voor notaris *Johannes de Marlo*, geestelijke van het bisdom Doornik, in aanwezigheid van de getuigen *Rogerus de Crudenare*, *procurator* in de bisschoppelijke curie van Doornik, en *Petrus van Stavele*, geestelijke van het bisdom Doornik, brengt *Paulus de Campis*, parochiaan van Onze-Lieve-Vrouw in Brugge, een wijziging aan in art. 6 van zijn fundatie in de Onze-Lieve-Vrouwekerk voor zijn zielenheil en dat van zijn vrouw, waarbij hij aan de deken en de zorgers van *de ghilde vanden drien santinnen te wetene magdalene, katherine ende barbere* 3 lb. par. toekent om ervoor te zorgen dat de wekelijkse vier missen kunnen worden opgedragen in voornoemde kerk.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 16v.–17v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 374–375, nr. 13

* Blijkens de andere elementen in de datering (indictie en pontificaatsjaar) is deze oorkonde gedateerd volgens de kerst- of nieuwjaarsstijl, en niet volgens de toen in Brugge gebruikelijke paasstijl, waarin 9 april 1481 niet voorkomt, aangezien Pasen in 1481 op 22 april en in 1482 op 7 april viel.

RCDS 7

8 september 1483

Int jaer onsheeren duust vierhondert drie ende tachtentich, de eerste indictie, den achsten dach in september ende des pausdoms ons helichs vaders in gode ende heere heere Sixtus de vierde van deser name de twaelfste jaerscare zijns pausdoms.

Voor notaris *Nicolaus de Monte*, licentiaat in beide rechten, priester van het bisdom Doornik, en in aanwezigheid van de getuigen *Jan Duerghijs* en *Heinderic Lippens*, poorters van Brugge in het bisdom Doornik, verklaren *Jacob van Axele*, poorter van Brugge in het bisdom Doornik, wonende in de Wollestraat, enerzijds, en *Simon Jansseune*, *Pieter de Grave*, *Jacob van Score* en *Cornelis Vlaminc*, dismeesters van de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Brugge, anderzijds, dat zij zijn overeengekomen dat *Jacob van Axele* de som van 18 lb. 14 s. gr. aan de voornoemde dismeesters heeft overgemaakt waarvoor zij zich tot het volgende verbinden:

- › Jaarlijks moet er een brooduitdeling plaatsvinden voor 52 personen, op 18 juli, voor het zielenheil van *Barbele*, dochter van *Jan Weits* en eerste echtgenote van *Jacob van Axele*. Elke provene heeft een waarde van 3 groten. Verschillende personen en instellingen zijn betrokken bij de verdeling van deze provenen o.a. de deken en de gouverneurs van het gilde van de Drie Santinnen.
- › Jaarlijks moet er op dezelfde dag een requiemmis worden opgedragen voor haar zielenheil aan het altaar van dit gilde, gevolgd door de gebeden voor de overledenen bij haar graf, bij te wonen door de leden van het gilde en ten minste vier celledoerders uit het klooster in de Sinte-Katelijnestraat.
- › Jaarlijks zullen de dismeesters aan het gilde 3 s. 8 d. gr. uitkeren om ervoor te zorgen dat de mis kan worden opgedragen: *Luuc vander Belle*, deken, *Jan vanden Leene*, *Jan le Tyri* en *Jan de Lenesse*, als toezichhouders van het gilde nemen die verplichting op zich.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 17v.–21v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 375, nr. 14

RCDS 8

20 augustus 1516

Anno Domini Millesimo quingentesimo sexto decimo mensis augusti die vicesima.

Franciscus de Melun, bisschop van Atrecht en proost van de collegiale Onze-Lieve-Vrouwekerk van Brugge in het bisdom Doornik, maakt als proost van deze kerk bekend dat heer *Petrus de Blikerre*, priester en koorkapelaan van deze kerk, 175 lb. 16 s. par. aan de kerk heeft geschonken voor een derde stichting, om daarmee een erfrente van 7 lb. 6 s. 6 d. par. te kopen en zo de verplichtingen die verbonden zijn aan de stichting te financieren: het gaat om een jaargetijde in deze

kerk, waarvoor 4 lb. par. beschikbaar is; daarenboven moet op deze dag aan de altaren van Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuw en van de Drie Santinnen een gelezen mis worden opgedragen, waarbij de leden van de broederschappen van deze altaren moeten aanwezig zijn en waarvoor beide broederschappen 24 s. par. zullen ontvangen; tevens moeten op de dag van het jaargetijde vier arme scholieren van de kapittelschool aan het graf van de stichter de zeven boetepsalmen bidden, daarvoor is 12 d. par. beschikbaar. Ook voor de verschillende geestelijken die bij het jaargetijde betrokken zijn is een vergoeding beschikbaar. Franciscus de Melun verbindt er zich en zijn opvolgers als proost toe deze verplichtingen op zich te nemen.

Kopie, authentiek verklaard door notaris *Petrus de Neve*, in Cartularium Drie Santinnen, f. 21v.-23v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 382, nr. 42 (zonder vermelding van de authenticiteitsverklaring)

RCDS 9

11 maart 1506 n.s.

Anno nativitatis dominice millesimoquingentesimo quinto, mensis martii die undecima.

Ludovicus de Veyre, proost, en het kapittel van de collegiale Onze-Lieve-Vrouwekerk te Brugge, maken mede namens de overige beneficianten van het koor van deze kerk bekend dat heer *Petrus de Bliekere*, priester en kapelaan van het koor van deze kerk, hen gevraagd heeft elk jaar op het feest van Sint-Pieters-Stoel (22 febr.) een plechtig jaargetijde met brooduitdelingen op te dragen voor zijn zielenheil en dat van zijn ouders, waarin zij dan ook toestemmen. Indien deze dag op een zondag valt, moet het jaargetijde op de erop volgende maandag worden gevierd.

Daarvoor heeft De Bliekere een rente van 9 lb. 12 s. par. geschonken, bezet op zijn huis aan de *Walplaetse*. De broederschappen van Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuw en van de Drie Santinnen ontvangen daarvan jaarlijks elk 24 s. par., vanwege een gelezen mis die op die dag ook aan hun altaar moet worden opgedragen.

Kopie in: Cartularium Drie Santinnen, f. 24r.-v., naar het origineel, bewaard in het *Archief van de rederijkerskamer van de Drie Santinnen*, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 380, nr. 33.

RCDS 10

7 augustus 1509

Dit was ghedaen upden zevensten dach van ougst int jaer duust vijfhondert ende neghene.

Maerten de Calonne, proost, *Jan Lodewijcx*, deken van het *gilde ende minlic broederscap vanden drien sanctinnen dat men hout in onser vrouwenkercke in Brugge*, *Bertram Haghe*, *Colaert de Labye* en *Adriaen le Cat*, toezichters, en *Jan de Mompere*, *Jacop de Ymbona*, *Andries de Smet*, *Jacob Kempe*, *Jacob Wijcs*, *Lenaert Joye* en *Jan Wennaert*, zorgers van het *gilde*, erkennen dat zij zich ertoe verbonden hebben elk jaar op 24 juli, of rond het feest van Sint-Pieters-Banden, een requiemmis te laten opdragen aan het altaar van het *gilde*, een mis ter ere van *Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuw*, en een plechtige gezongen requiemmis aan het hoogaltaar van de *Onze-Lieve-Vrouwekerk*, ter ere van *God*, *Onze-Lieve-Vrouw*, en al zijn heiligen, tot vermeerdering van de eredienst, en in nagedachtenis en tot zielenheil van heer *Pieter de Bliekere*, priester, kapelaan van het koor van de *Onze-Lieve-Vrouwekerk* en ook kapelaan van het *gilde*, en zijn ouders; ze verbinden zich er verder toe deze diensten met een behoorlijk aantal *gildebroeders* bij te wonen en na de requiemmis ook bij zijn graf de gebeden voor de overledenen te bidden; daarvoor heeft *Pieter de Bliekere* aan het *gilde* een rente van 2 s. gr. per jaar overgemaakt, bezet op het *commun* van de *Onze-Lieve-Vrouwekerk*.

Kopie in *Cartularium Drie Santinnen*, f. 25r-v., naar het origineel, bewaard in het *Archief van de rederijkerskamer van de Drie Santinnen*, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 381, nr. 37

RCDS 11

20 oktober 1507

Ghegheven in ons capittel int iaer ons heeren duust vijfhondert ende zevensene den xx^{en} in octobre.

Franchoys de Melun, proost, en het *kapittel* van de *Onze-Lieve-Vrouwekerk* in *Brugge*, en *Heindric van Wij*, *Pieter van Nevele*, *Jan Ghijselin*, *Joos de Roo* en *meester Pieter van Bassevelde*, kerkmeesters, maken bekend dat heer *Pieter de Bliekere*, priester en koorkapelaan van dezelfde kerk, ter ere van *God*, *Onze-Lieve-Vrouw*, *Sint-Pieter* en alle heiligen en voor het zielenheil van hem en alle gelovigen een jaargetijde heeft gesticht op 22 februari van elk jaar volgens de voorwaarden bepaald in het charter; ze beloven de stichter, zijn erfgenamen en het *gilde* van de *Drie Santinnen* dat voor dit jaargetijde het koor van de kerk en het graf van de stichter voldoende verlicht zal zijn met kaarslicht en dat zij zullen zorgen voor vier scholieren die bij het graf de zeven psalmen zullen bidden; ze erkennen daarvoor van de stichter de som van 4 lb. 12 s. gr. te hebben ontvangen om daarmee een erfrente van 46 s. par. te kopen.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 26r.–27r., naar het origineel, bewaard in het *Archief van de rederijkerskamer van de Drie Santinnen*, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 380, nr. 34, met onvolledige datering.

RCDS 12

18 april 1509 n.s.

Anno Domini millesimo quingentesimonono mensis aprilis die decima octava post pascha.

Franciscus de Melun, proost, en het kapittel van de collegiale Onze-Lieve-Vrouwekerk in Brugge, bisdom Doornik, maken bekend dat zij van heer *Petrus de Blicckere*, priester en koorkapelaan van dezelfde kerk, de som van 172 lb. 16 s. par. hebben ontvangen om daarmee een rente van 7 lb. 4 s. par. te kopen voor de financiering van een plechtig jaargetijde op 24 juli van elk jaar in het koor van de kerk, samen met twee gelezen missen op dezelfde dag, één aan het altaar van Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuw en één aan het altaar van de Drie Santinnen, bij te wonen door de leden van de broederschappen van deze altaren; daarenboven moeten vier arme scholieren van de kapittelschool op dezelfde dag de zeven boetepsalmen bidden bij het graf van de stichter; de oorkonders verplichten zich en hun rechtsofvolgers ertoe de gedetailleerde bepalingen betreffende dit jaargetijde en de overige kerkelijk diensten nauwkeurig te doen onderhouden.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 27v.–29v., naar het origineel, bewaard in het *Archief van de Drie Santinnen*, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 381, nr. 36.

RCDS 13

27 augustus 1496

Dit was ghedaen int iaer duust vierhondert zesse ende tneghentich up den zeven ende twintichsten dach van ougst.

Cornelis Mielins en *Anthuenis Janszuene Diericx*, schepenen van Brugge, maken bekend dat *Berthelmeeus Scholin* en zijn vrouw *Margriete*, dochter van meester *Robert du Homme* en weduwe van heer *Joos van Wulfsberghe*, aan *Maertin de Caloone* verscheidene erfrenten hebben overgedragen ten behoeve van hem en van *Pierkine*, *Betkine* en *Tannekine*, de kinderen van *Jan Thiery*: vooreerst de helft in een rente van 30 s. gr., bezet op acht huizen, waarvan er twee staan in de Ezelstraat, op de hoek van de *Nieuwen Zacke* en de andere zes daarachter in de *Nieuwen Zac*; vervolgens de helft van een rente van 20 s. gr. bezet op vier huizen en twee eenkamerwoningen, gebouwd op een perceel aan de oostzijde van de Reie, tussen *sGravenbrugghen* en de *Speyepoorte*, vroeger eigendom van *Pieter Tsoenin* en anderen; vervolgens de helft van een rente van 15 s. gr. bezet op vier huizen in de *Cammakerstrate*, die vroeger toebehoorden aan *Anthuenis Dardebout*, en op een huis in de *Lane*, op de hoek met de *Cammakerstrate*, naast

de vier andere; vervolgens de helft van een rente van 10 s. gr., bezet op een huis in de *Corte Vlamynckstrate* op de hoek met de *Paertstrate*, dat vroeger eigendom was van de weduwe van *Pieter Macharis*; vervolgens de helft van een rente van 7 s. 6 d. gr. bezet op twee aanpalende huizen in het *Hoochstic*, die vroeger toebehoorden aan *Jan van Coppenhole*; vervolgens de helft van een rente van 7 s. 6 d. gr., bezet op twee aangrenzende huizen in de *Westmeersch*, aan de westzijde van de straat, vroeger eigendom van *Anthuenis Bultijnc*, de beurzenmaker; vervolgens de helft van een rente van 7 s. 6 d. gr. bezet op een huis in de *Langhen Wynckele*, vroeger eigendom van *Pieter Rephins*, op de hoek met de *Corte Wijnckele*.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 30r.–32r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 377–378, nr. 23.

RCDS 14

14 augustus 1520

Dit was ghedaen int iaer duust vijfhondert ende twintich up den veertiensten dach van ougst.

Eduwaert van Ghiseghem en *Pieter de Bil*, schepenen van Brugge, maken bekend dat *Jan Marissael*, mersnier, en zijn vrouw *Baerbele de Roode*, weduwe van *Maerten de Calomme* en *Colaert de Calomme*, zoon van *Maertin*, en zijn vrouw *Adriane de Witte*, als erfgenamen van *Maertin de Calomme*, aan *Gomaer de Drumez*, proost, *Marc Bonnet*, deken en *Pieter Brissau*, toezichthouder van het *ghilde ende gheselscepe vanden Drie Zantinnen ghehouden binder kercke van Onser Vrouwen binder stede van Brugge*, voor dit gilde een rentebrief hebben overgedragen van 2 lb. 8 s. 9 d. gr., bezet op verscheidene huizen in Brugge.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 32v.–33r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 383, nr. 44

RCDS 15

25 oktober 1510

Dit was ghedaen int iaer duust vijfhondert ende thiene upden vive ende twintichsten dach van octobre.

Joos van Hulst en *Cornelis van Valenches*, schepenen van Brugge, maken bekend dat *Jan vanden Rijne*, fs. *Sheer ians*, de mutsenskeerder, en zijn vrouw *Jehane*, dochter van *Jan Rubs* aan *Augustin Dhoossche*, de makelaar, ten behoeve van *Maertin de Calonne*, de mersnier, het derde deel van een rente van 20 s. gr. hebben overgedragen, bezet op verscheidene huizen en twee eenkamerwoningen, aan de oostzijde van de Reie tussen *sGravenbrugge* en de *Speyepoorte*, vroeger eigendom van *Pieter Tsoenin*, de smid, en van de weduwe van *Anthuenis Vacht* en nu van *Daneel de Paeu*.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 33v.–34v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 381–382, nr. 39

RCDS 16

1 augustus 1511

Dit was ghedaen int iaer duust vijfhondert ende allevene up den eersten dach van ougst.

Joos de Roode en Symoen van Steenhuse, schepenen van Brugge, maken bekend dat Pieter van Bassevelde, fs. Lauwereins, de vleeshouwer, en zijn vrouw Jozijne, dochter van heer Jan vanden Rijne, aan Maerten de Colonne, de mersnier, het derde deel van een rente van 20 s. gr. hebben overgedragen, bezet op vijf huizen en twee eenkamerwoningen aan de oostzijde van de Reie tussen sGravenbrugghe en de Speyepoorte, vroeger eigendom van Pieter Tsoenin, de smid, en van de weduwe van Anthuenis Vacht, en nu van Daneel de Paeu.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 34v.–35r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 382, nr. 40

RCDS 17

19 januari 1512 n.s.

Dit was ghedaen int iaer duust vijfhondert ende allevene upden neghentiensten dach van laumaent.

Joos Everbout en Matheeus de Voocht, schepenen van Brugge, maken bekend dat Anthuenis Bierman, daartoe op 2 oktober 1511 gevolmachtigd door de kloostergemeenschap van de minderbroeders van Brugge, aan Maertin de Calonne, de mersnier, het derde deel van een rente van 20 s. gr. heeft overgedragen, bezet op vijf huizen en twee eenkamerwoningen aan de oostzijde van de Reie tussen sGravenbrugghe en de Speyepoorte, vroeger eigendom van Pieter Tsoenin, de smid, en van de weduwe van Anthuenis Vacht, en nu van Daneel de Paeu.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 35v.–36v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 382, nr. 41.

RCDS 18

14 augustus 1520

Dit was ghedaen int iaer duust vijfhondert ende twintich upden veertiensten dach van ougst.

Edewaert van Ghijseghem en Pieter de Bil, schepenen van Brugge, maken bekend dat Jan Marissael, de mersnier en zijn vrouw Baerble de Roode, weduwe van Maertin de Calomme, en Colaert de Calomme, zoon van Maertin, en diens vrouw

Adriane de Witte, als erfgenamen van *Maertin de Calomme*, aan *Gomaer de Drumez*, proost, *Marc Bonnet*, deken en *Pieter Brissau*, toezichthouder, van het *ghilde ende ghezelscepe vanden drien zantinnen ghehouden binnen der kercke van onser vrouwen binder stede van Brugghe*, ten behoeve van dit gilde drie rentebrieven van samen 20 s. gr. hebben overgedragen, bezet op een aantal woningen *ten Aerackere bij der Speypoerte*, nauwkeurig omschreven in deze rentebrieven.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 37r.-v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 383, nr. 45.

RCDS 19

29 april 1508

Ghemaect ende ghegheven den xxix^e dach van april int iaer xv^e ende achte.

Burgemeesters, schepenen en raad van Brugge maken bekend dat *Phelips de Beer* en zijn vrouw *Adriane Dhamers*, weduwe van *heer Chaerles van Wulfsberghe*, en zodoende in het bezit van diens nalatenschap, *Jan de Visch*, *Pieter van Stavele* en *Joos Dancy* aanstellen tot hun gevolmachtigden om in hun naam verscheidene renten en percelen land te verkopen, meer bepaald een rente van 5 lb. gr. bezet op een huis aan de *Oosterlingheplaetse*, waar nu de weduwe van *Jacop Gheerolf* woont, een stuk land van 4 gemeten en 75 roeden in de parochie Uitkerke, een stuk land van een half gemet en 2 roeden in Lissewege, ongeveer 4 gemeten in Nieuwmunster, 7 gemeten in het ambacht van Oostkerke, parochie *Sinte Katheline buten Damme*, ongeveer 40 gemeten in Lissewege, een rente van 6 s. 8 d. gr. bezet op een huis aan de *Wynckelbrugghe*, een rente van 7 s. 6 d. gr. bezet op een huis aan de *Diefhouc*, nu eigendom van *Jan de Deckere*, de handschoenmaker.

Kopie van de vidimus door de Brugse schepenen op 15 maart 1510 n.s. in Cartularium Drie Santinnen, f. 38r.-39r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 380, nr. 35

RCDS 20

15 maart 1510 n.s.

Dit was ghedaen int iaer duust vijfhondert ende neghene upden vichtiensten dach van maerte.

Willem Humblot en *Jan Roelins sheer Anthueniszuene*, schepenen van Brugge, maken bekend dat *Pietre van Stavele*, als gevolmachtigde van *Phelips de Beer* en diens vrouw *Katheline*, dochter van *heer Jan Dhamers*, zoals blijkt uit de oorkonde van 29 april 1508 (RCDS 19), aan *Maertin de Calonne* twee renten overdragen, met name een rente van 6 s. 8 d. gr., bezet op een huis aan de *Wijnckelbrugghe* dat

toebehoort aan *Colaert Desceppre*, en een rente van 7 s. 6 d. gr. bezet op een huis aan de *Diefhouc*, nu eigendom van *Jan de Deckere*, de handschoenmaker.

Kopie in *Cartularium Drie Santinnen*, f. 38r.–39v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 381, nr. 37

RCDS 21

14 augustus 1520

Dit was ghedaen int iaer duust vijfhondert ende twintich up den veertiensten dach van ougst.

Eduwaert van Ghiseghem en *Pieter de Bil*, schepenen van Brugge, maken bekend dat *Jan Marissael*, de mersnier en zijn vrouw *Baerble de Rode*, weduwe van *Maertin de Calonne*, en *Colaert de Calonne*, zoon van *Maertin*, diens vrouw *Adriane de Witte*, als erfgenamen van *Maertin de Calonne*, aan *Gomaer de Drumez*, proost, *Marc Bonnet*, deken en *Pieter Brissau*, toezichthouder, van het *ghilde ende ghezelscepe vanden drien zantinnen ghehouden binnen der kercke van onser vrouwen binder stede van Brugghe*, ten behoeve van dit ghilde, een rentebrief van alles samen 14 s. 2 d. gr. hebben overgedragen, bezet op een aantal huizen in Brugge, nauwkeurig omschreven in deze rentebrief.

Kopie in *Cartularium Drie Santinnen*, f. 40r.–v., naar het origineel, bewaard in het *Archief van de rederijderskamer van de Drie Santinnen*, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 382, nr. 43.

RCDS 22

27 september 1484

Dit was ghedaen int jaer duust vierhondert viere ende tachtentich upden zevensende ende twintichsten dach van septembre.

Cornelis van Doorne ende *Lyon Spijngle*, schepenen van Brugge, maken bekend dat *Pieter de Bonte*, de verwer, een rente van 10 s. gr. ten voordele van *Pietre de Labbye* gevestigd heeft op de helft van een huis in de *Oudenburch*, aan de zuidzijde van de straat.

Kopie in *Cartularium Drie Santinnen*, f. 41r.–v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 375, nr. 15

RCDS 23

15 december 1503

Dit was ghedaen int iaer duust vijfhondert ende drie upden vichtiensten dach van decembre.

Jacop Bieze en *Symon de Boodt*, schepenen van Brugge, maken bekend dat *Jooris Dontecontre*, namens zijn broer meester *Guy Dontecontre*, wettelijk beslag heeft

laten leggen op een huis in de *Westmeersch*, dat vroeger toebehoorde aan *Jan Debbout* en *Pieter Schellaert*, wegens een sinds 1496 achterstallige rente van 3 s. 9 d. gr.

Kopie van een vidimus dd. 8 febr. 1504 in Cartularium Drie Santinnen, f. 42r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 378–379, nr. 27

RCDS 24

8 februari 1504 n.s.

Dit verbodt was ghedaen int iaer duust vijfhondert ende drie voors. upden achsten dach van sporcle.

Joos Damhoudre en Christiaen Prumbout, schepenen van Brugge, maken hun vonnis bekend waarbij ze de rechtsopvolgers van Jan Debbout en Pieter Schellaert volgens de vereiste procedure oproepen het hier geciteerde beslag van 15 december 1503 (RCDS 23) op te heffen door aan hun verplichtingen te voldoen.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 42r.–v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 379, nr. 29

RCDS 25

15 juni 1504

Upden xv^{en} dach van wedemaent int iaer M vijfhondert ende viere.

Hallegebod met de bekendmaking van de wettelijke inbezitstelling aan Jooris de Hondecontre namens zijn broer meester Guy de Hondecontre op basis van een vonnis van de Brugse schepenen van het perceel vermeld in de oorkonde van 8 februari 1504 (RCDS 23–24) door Loy de Poortre, kolfdrager, in aanwezigheid van de gebroeders Jan en Pieter de Coene, poorters van Brugge, als getuigen.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 43r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 379, nr. 30.

RCDS 26

7 augustus 1505

Ghewijst den zevensten dach van ougst int iaer duust vijfhondert ende vive.

Joos Cordewaen en Anthuenis Voet, schepenen van Brugge, maken hun vonnis bekend waarbij ze Jooris de Houdecoutre, als gevolmachtigde van zijn broer meester Guy de Houdecoutre, volgens de vereiste procedure definitief in het bezit stellen van het huis in de Westmeers, dat vroeger toebehoorde aan Jan Debbout en Pieter Stellaert, vanwege een achterstallige rente van 3 s. 8 d. gr., die Jan Bault en zijn vrouw Jozijne en dezelfde Jan Bault en Pietre van Ypre, als voogden van Corneilken, het kind van Cornelis Bast, eigenaars van het huis, niet hebben betaald.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 43v.-44r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 379-380, nr. 32.

RCDS 27

25 juli 1472

Ghemaect ende ghegheven int iaer ons heeren duust vierhondert twee ende tzeventich upden vive ende twintichsten dach van hoymaendt.

Burgemeester, schepenen, tresoriers, raadslieden, hoofdmannen van de poorterie, dekens van de ambachten en neringen, en heel de gemeente van Brugge, erkennen aan Gheeraerd de Jonchere een rente van 20 s. gr. te hebben verkocht voor de som van 16 lb. gr.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 44v.-47r., naar het origineel, bewaard in het Archief van de rederijkerskamer van de Drie Santinnen, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 373, nr. 8

RCDS 28

9 september 1491

Ghemaect ende ghegheven den ix^{en} dach in septembre int iaer duust vierhondert een ende tneghentich.

Burgemeester, schepenen en raad van Brugge maken bekend dat Fransoys Parmentier en zijn vrouw Marije vander Lende, poorters van Brugge, aan Colaert de Labye een rente van 20 s. gr. bezet op de stad Brugge en oorspronkelijk verkocht aan Gheeraerd de Joncheere hebben overgedragen. Deze rente is afkomstig uit de nalatenschap van Amplunie, de vrouw van Gheeraert de Joncheere, en grootmoeder van Fransoys Parmentier.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 47v.-48r., naar het origineel, bewaard in het Archief van de rederijkerskamer van de Drie Santinnen, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 376, nr. 19

RCDS 29

28 juni 1504

Ghemaect ende ghegheven den xxvij^{en} dach van wedemaent int iaer duust vijfhondert ende viere.

Burgemeesters, schepenen en raad van Brugge maken bekend dat Maerten de Calonne, poorter van Brugge, heeft overgedragen aan Colaert de Labye, fs. Colaerts, poorter van Brugge, thans deken van het ghilde vande drie zantinnen die men houdt binnen onse vrouwe kercke in Brugge, ten behoeve van dit ghilde

een rentebrief van 20 s. gr. heeft overgedragen, bezet op de stad Brugge en afkomstig uit de nalatenschap van wijlen Colaert de Labye.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 48v.-49r., naar het origineel in het Archief van de rederijderskamer van de Drie Santinnen, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 374, nr. 31

RCDS 30

8 maart 1503 n.s.

Dit was ghedaen int jaer M.C.C.C.C.C. ende twee upden achsten dach van maerte.

Willem vande Kerchove, Cornelis Vrombout, Pieter de Rave, Stevin Wilsoets en Joos Beyens, schepenen van de heerlijkheid Viven op de parochie Sint-Kruis buiten Brugge, maken bekend dat Clays Meet, poorter van Brugge, en zijn vrouw Lijsbette, aan Maertin de Calonne, poorter van Brugge, proost van het gilde vanden drien santinnen binnen der kerke van onser vrouwen in Brugge, ten behoeve van dit gilde 6 gemeten 2 lijnen en 69 roeden land heeft overgedragen, gelegen in voornoemde heerlijkheid aan de zuidzijde van de hooghen Ardenburchschen wech, nader omschreven in de oorkonde.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 49v.-50r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 378, nr. 26

RCDS 31

14 januari 1499 n.s.

Dit was ghedaen int iaer .M.CCCC achte ende tneghentich upden veertiensten dach van lauwe.

Jacop van Steenbeke, Berthelmeeus de Smeyere, Tyman f. Huucx Heindricx en Willem vanden Kerchove, schepenen van de heerlijkheid Viven binnen de parochie Sint-Kruis bij Brugge, maken bekend dat Cornelis van der Varent en zijn vrouw Tanne, dochter van Jan Meet aan Clays Meet, zoon van Jan Meet en broer van Tanne, een stuk land van 5 linnen en 65 roeden hebben overgedragen, gelegen aan de noordzijde van de Middelburchsenwech in Sint-Kruis.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 50v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 378, nr. 24

RCDS 32

5 februari 1500 n.s.

Dit was ghedaen int iaer duust .CCCC. neghene ende tneghentich up den vijffsten dach van sporcle.

Thyman f. Luucx Heindricx, Berthelmeeus de Smeyere en Willem vanden Kerchove, schepenen van de heerlijkheid Viven, binnen de parochie Sint-Kruis

bij Brugge, maken bekend dat Godevaert vander Venne en zijn vrouw Lijsbette aan Clays Meet f. Jans een stuk land van 3,5 gemeten hebben overgedragen, gelegen aan de noordzijde van de Middelburchschen wech in Sint-Kruis.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 51r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 378, nr. 25

RCDS 33

16 december 1503

Dit was ghedaen int iaer duustvijfhondert ende drie upden zestiensten dach van decembre.

Willem vanden Kerchove, Pieter de Raven, Steven Wilzoets, Joos Beyens en Marc vander Muelene, schepenen van de heerlijkheid Viven binnen de parochie Sint-Kruis bij Brugge, maken bekend dat Cornelis f. Pieters Wils, poorter van Brugge en zijn vrouw Marie, aan het gilde van de Drie Santinnen, verscheidene stukken land van samen 3 gemeten, 2 lijnen en 25 roeden hebben overgedragen, gelegen in de parochie Sint-Kruis.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 51v.–52r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 379, nr. 28.

RCDS 34

16 april 1493 n.s.

Dit was ghedaen upden zestiensten dach van april int iaer ons heeren als men screef .M.CCCC. drie en tnegentich naer paesschen.

Jacop van Steenbeke, Jacop Everaerdt, Michiel Calf, Jan de Paeu, Claeys van Zuerlinndonc, Jan f. Claeis Maertins en Pieter van Yseghem, schepenen van de heerlijkheid en de vierschaar van Viven, maken bekend dat Katheline, weduwe van Adriaen f. Daneels Boelins, als bezitster van diens nalatenschap, aan Cornelis f. Pieters Willis, poorter van Brugghe, verscheidene stukken land, samen 3 gemeten, 2 lijnen, 25 roeden, heeft overgedragen, gelegen in de parochie Sint-Kruis.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 52v.–53r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 376, nr. 20

RCDS 35

27 juni 1443

Dit was ghedaen int iaer ons heeren als men screef duust vierhondert ende drie ende veertich ven sevenentwintichsten dach in wedumaent.

Boudin Mapaert, Gheeraert Hoste, Jan Robrechts, Jan van Moerkercke en Boudin Herenbout, schepenen van Maldegem maken bekend dat Cornelis de Rave en zijn

vrouw Marie van Moerkercke, aan Cornelius fs. Willems Lambrechts 6 gemeten 41 roeden land en meersen, gelegen in het ambacht van Maldegem in de parochie Sint-Laureins, hebben overgedragen, samen met het recht op een vrije uitweg naar de straat die van Selien naar Maldegem loopt.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 54r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 372, nr. 3

RCDS 36

13 april 1453 n.s.

Dit was ghedaen int iaer ons heeren als men screef duust vier hondert ende drie ende vichtich den dertiensten dach in april.

Lamsin de Thaye, Jan Volkaert, Jan de Zwaef, Heynderic Zoetebier, Heijdsderic Heregheer en Jam Lambrecht, schepenen van Maldegem, maken bekend dat Cornelis Lambrecht en zijn vrouw Lijsbette aan meester Pauwels van Overtvelt 6 gemeten 54 roeden land en meersen hebben overgedragen in het ambacht van Maldegem, parochie Sint-Laureins, met het recht op een vrije uitweg naar de straat die van Selien naar Maldegem loopt.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 54v.-55r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 372, nr. 4

RCDS 37

6 november 1525

Opten sesten dach van Novembri int iaer onsheeren als men screef duust vijfhondert ende viventwintich

Burgemeesters, schepenen en raad van Antwerpen maken bekend dat Anna Steekers, dochter van Pauwel, echtgenote van Jan Lauwers, bijgestaan door een vreemde voogd, haar man tot gevolmachtigde heeft aangesteld om namens haar voor de Brugse schepenen een rente te bezetten op hun huis te Brugge op de parochie Sint-Gillis, of om dat huis te verkopen.

Kopie van een vidimus dd. 18 jan. 1525 n.s. (RCDS 38) in Cartularium Drie Santinnen, f. 55r.-v., naar het origineel (van de vidimus) in het Archief van de rederijkerskamer van de Drie Santinnen, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 383, nr. 47

RCDS 38

18 januari 1526 n.s.

Dit was ghedaen int jaer duust vijfhondert ende viventwintich upden achtiensten dach van Laumaent.

Willem de Priestere en Joos de Cabootre, schepenen van Brugge, maken bekend dat Jan Lauwers, in eigen naam en, zoals blijkt uit een oorkonde van het stadsbestuur van Antwerpen d.d. 6 november 1525 (RCDS 37), gevolmachtigd door zijn vrouw Anna Steekers, dochter van Pauwel, geboren in Diest in Brabant, voor Jan de Scheerere ten behoeve van proost, deken en gouverneurs van het gheselscepe van den drien Santinnen van Brugge, een rente van 10 s. gr. heeft bezet op hun twee huizen, nu één woning, aan de westzijde van het straatje tegenover de Scotille poorte om naar het nieuw kerkhof van Sint-Gillis te gaan.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 55r.–56v., naar het origineel in het Archief van de rederijkerskamer van de Drie Santinnen, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 384, nr. 48

RCDS 39

13 februari 1528

Dit was ghedaen upden derthiensten dach in sporkele int iaer ons heeren als men screef duust vijfhondert zeven ende xx^{dich}.

Jacop de Voocht, Adriaen Loonis, Woutre van Hecke, Jan de Gryse, Meester Jan van Rye, Jacop de Berch en Lowijs le Maire, schepenen van het Brugse Vrije, maken bekend dat Claeijs vanden Bussche, poorter van Brugge, en zijn vrouw, Kateline, aan Gillis Matieu, deken van het gilde vande drie zantiinnen die men nu houdt tonzer vrouwenkercke in Brugge, ten behoeve van het gilde een rente van 20 s. gr. hebben verkocht, bezet op verscheidene percelen land, samen de helft van 31 gemeten 1 lijn 30 roeden, gelegen in het ambacht en de parochie Oostkerke en nader beschreven in de oorkonde.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 57r.–58v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 384, nr. 49

RCDS 40

26 januari 1548 n.s.

Dit was ghedaen int iaer duust vijfhondert zeven ende veertich upden zesse ende twintichsten dach van Laumaent.

Jan Peris en Jan van Wijntre, schepenen van Brugge, maken bekend dat Cornelis Cottron en Jhanne Gloribus, zijn vrouw, een rente van 10 s. gr. ten voordele van Remeus Ommejaghere als proost van het gilde van de Drie Santinnen in de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Brugge, hebben bezet op een huis met erf gelegen aan de noordzijde van Roozendaele in Brugge en vier eenkamerwoningen gelegen aan

de oostzijde van Ruckendaele en twee eenkamerwoningen gelegen in Roozendale in Brugge.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 59r.–60r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 384, nr. 50

RCDS 41

17 november 1554

Int jaer desselfs heeren duust vijfhondert vierendevichtich, inde twaelffste indictie, den zeventhiensten dach van novembre, int paeusscip onser alderhelichts vader in gode ende heere, heere Julius bijder voorsienicheit gods de derde van dier name in zijn vijffste iaer.

Notaris Johannes de Clerc, priester, maakt in aanwezigheid van de getuigen heer Denys Pauwels, priester en kanunnik van Sint-Salvators, heer Jacop Everbout en Jan Ysenbaert de jonghe, bekend dat Adriane Adriaens Adriaen Ysenbaert dhoudens weduwe, een rentebrief van 20 s. gr. gedateerd op 10 oktober 1538, heeft overgedragen aan Broeder Lievin Humate, provinciale overste voor Vlaanderen en overste van het Brugse klooster van de cellenbroeders, op voorwaarde dat de broeders jaarlijks op 9 november een jaargetijde zullen doen opdragen in de Brugse Onze-Lieve-Vrouwekerk aan het altaar van de Drie Santinnen tot zielenheil van haar ouders, vrienden en alle gelovigen, met brooduitdeling voor 30 personen in het klooster, en onder toezicht van het ambacht van de huidenvetters.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 60r.–61r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 384, nr. 51

RCDS 42

20 september 1558

Dit was ghedaen upden twintichsten in septembre int jaer ons heeren duust vijfhondert acht ende vichtich

Adriaen Goedertier, Pieter , Adriaen Heijne, Joos Dyseryns en Jan Veltcant, schepenen van de heerlijkheid en het ambacht Maldegem, maken bekend dat Jan f. Lauwereins Coorte en zijn vrouw Kathelijne aan proost, deken en zorgers van het gilde van de Drie Santinnen in Brugge een rente van 20 s. gr. hebben verkocht, bezet op 6 gemeten land en meers in het ambacht van Maldegem, parochie Sint-Laureins.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 61r.–62r.

Regest: Schouteet, 1977, p. 384–385, nr. 52

RCDS 43

15 oktober 1563

Dit was ghedaen int jaer duust vijfhondert drienzestich ut (sic) den vichtiensten dach van octobre

Jan vanden Heede, fs. Jacops en Jan Breydele sheer Janssuene, schepenen van Brugge, maken bekend dat Adriaen vander Houwe en zijn vrouw Barbele^f Adriaene Rave, aan heer Remeeus Ommeiaghère, proost van het ghilde ende confrarie vanden drien santinnen binder collegiale kercke van onser vrouwe in Brugge, voor dit ghilde een rentebrief van 10 s. gr. hebben verkocht, bezet op twee huizen in Brugge, aan de oostzijde van de Hoogstraat, bij de Molenbrug, op de hoek van de Verwersdijk en gedateerd op 13 maart 1528 n.s., toen deze huizen toebehoorden aan Heinderick Andries.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 62r.–v.

Regest: Schouteet, 1977, p. 385, nr. 53.

RCDS 44

16 november 1563

Ghemaect ende ghegheven in tjaer ons heeren alsmen screef duust vijfhondert drie ende zestich, up den zesthiensten dach vande maendt van novembre.

Jan van Nieuwenhove en Fransois Buenicke, schepen van Brugge maken bekend dat Joos Luca Janszuene en zijn vrouw Ghyselyne vande Walle, poorters van Brugge, als eigenaars van twee huizen, het ene nu de brouwerij Tcruuskin en het andere nu de paardenstal achter de brouwerij en tevens als eigenaars van het huis genaemd de Houwthuun en van het huis de Scave, allemaal gelegen aan de noordzijde van de Zuidzandstraat in Brugge, aan heer Remeeus Ommeiaeghere, proost, en Cornelis Cotron en Frasois de Bie, dekens van het ghilde van de Drie Santinnen in Brugge, een rente hebben verkocht van 5 lb. 6 s. 8 d. gr., bezet op deze huizen.

Kopie in Cartularium Drie Santinnen, f. 63r.–66v., naar het origineel bewaard in het Archief van de rederijkerskamer van de Drie Santinnen, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 385, nr. 54

RCDS 46

28 december 1494

Ghemaect ende ghegheven den achte ende twijntichsten dach van decembre int jaer onsheeren duust vier hondert viere ende tnegentich.

Burgemeesters, schepenen en raad van Brugge, maken bekend dat Pieter de Bliekere, priester, en Adriaen Drabbe als scheidsrechters in het geschil tussen deken, toezichthouders, zorgers en het volledige gheselschap vanden heyligen gheeste datmen houdt binnen den cloostere van onservrouwenbroeders ten

Carmers, te Brugge, enerzijds, en proost, deken, toezichhouders en het volledige gheselschap vander ghilde ende broederschap vanden drien santinnen te wetene sinte Marie Magdaleene, sinte Catharine, ende sinte Barbele diemen houdende es binnen der kercke van onser vrouwen, te Brugge, anderzijds, daartoe aangesteld op 21 december 1494 (RCDS 45), op 27 december tot een uitspraak zijn gekomen die als volgt luidt:

Aangezien het geschil tussen beide broederschappen ging over het feit dat die van de Drie Santinnen zich baseerde op een geschreven toestemming (zekere impetratie van gratie), om te mogen tanneel slaen, schole van Rethorijcke houden, spelen van zinnen, van ghenouchten ende andere up waghene ende anderssins te spelene. Die van de H. Geest baseerde zich op zeker sententie ende acten van het stadsbestuur van Brugge, waaruit zou blijken dat die van de Drie Santinnen deze toestemming (die letteren) niet had mogen krijgen. Het geschil was voor mogelijke reformatie voorgelegd aan de Raad van Vlaanderen, die een voorlopige uitspraak heeft gedaan ten gunste van de broederschap van de Drie Santinnen om het geschil bij te leggen en een minnelijke schikking treffen ten fije dat de edele conste van Rethorycke te bedt vermeerse. Daarom zijn dan ook scheidsrechters aangesteld. Hun besluiten zijn de volgende:

1. De twee broederschappen zullen in het vervolg alleen nog vriendschappelijke betrekkingen onderhouden.
2. De broederschap van de Drie Santinnen zal steeds mogen toneel spelen, waar ze ook willen, maar ze zullen op hun tekens en hun theater-tribune (tanneel) het teken en het wapen van de H. Geest afbeelden boven dat van de Drie Santinnen, om zo te kennen te geven dat de broederschap van de H. Geest de eerste, oudste ende het upperste gheselschap es ende oudtst ghecostuymeert inde consten vanden rethorycken binnen Brugge. Daarnaast mogen ze ook het wapen van de landsheer of enkele steden afbeelden.
3. Als het gilde van de Drie Santinnen wagenspelen zal organiseren en straatoptredens zal houden, dan moeten de spelers daags tevoren de deken van de H. Geest of zijn plaatsvervanger daarvan op de hoogte brengen, zodat zij dan vanop een vaste tribune (tanneel) kunnen optreden.
4. Als het gilde van de Drie Santinnen een wagenspel organiseert is het gehouden het stuk op een redelijk uur op te voeren op de theater-tribune van het gilde van de H. Geest, nog voor zij zullen spelen op de theater-tribune van de Drie Santinnen. De spelers van de Drie Santinnen zullen dan ook wijn aangeboden krijgen.
5. Hetzelfde zal gebeuren wanneer die van de H. Geest een wagenspel zullen opvoeren.
6. De scholen van rethorycken (niet-publieke literaire oefeningen van de leden) van beide broederschappen zullen worden gehouden in de grote refter van het Carmersklooster. De broederschap van de H. Geest krijgt d'upperste platse, die van de Drie Santinnen de overkant.

7. Dergelijke scholen en andere rederijersactiviteiten mogen zonder beperking georganiseerd worden door beide broederschappen.
8. Beide broederschappen zullen elkaar steeds op de hoogte houden van hun rederijersactiviteiten.
9. Bij prijsvragen, georganiseerd door één van beide broederschappen, zullen beide broederschappen mogen deelnemen.
10. Bij prijsvragen zullen de antwoorden steeds worden beoordeeld door een jury waarin de dekens van de beide broederschappen of hun plaatsvervanger elk twee of drie geschikte personen hebben aangeduid.
11. Bij toneelwedstrijden die in Brugge georganiseerd worden zullen twee afgevaardigden van elke broederschap eerst daags te voren samenkomen bij de deken van de H. Geest, om daar het uur te bepalen waarop de toneelwedstrijd zal beginnen de volgende dag. Het gilde van de H. Geest komt steeds eerst aan de beurt, maar als zijne leden een half uur te laat opdagen mag het gilde van de Drie Santinnen beginnen.
12. Als een gilde tijdens een toneelwedstrijd verschillende stukken opvoert, dan mogen die niet na elkaar, maar om beurten worden gespeeld.
13. De beoordeling van de toneelwedstrijden gebeurt op dezelfde manier als de prijsvragen (nr. 9).
14. Ook de gezellen van beide broederschappen zullen mogen refereynen houden en vragen uitgeven, om zo de jongeren te oefenen in de rederijerskunst.
15. Beide gezelschappen mogen steeds deelnemen aan rederijersactiviteiten en wedstrijden buiten de stad. Als ze samen deelnemen heeft de H. Geest, als oudste gilde, steeds de voorrang.
16. Als maar één gilde deelneemt aan een rederijerswedstrijd buiten de stad, zal dit gilde indien nodig versterking mogen vragen en verkrijgen van het andere gilde.
17. Wanneer de ghesellen ende constenaers vanden Rethorycke toneelstukken willen spelen, die geschreven zijn door een lid van een van beide gilden, dan mag deze auteur zijn acteurs kiezen uit beide broederschappen.
18. Bij eventuele geschillen tussen particulieren uit de voornoemde broederschappen zullen de twee dekens of hun plaatsvervangers, samen met enkele door hen uitgekozen vertrouwenspersonen, de zaak proberen in de minne op te lossen of de daders van misdrijven tot inkeer te brengen en te straffen; indien zij hardnekkig blijven, kunnen zij uit beide gilden worden verwijderd.
19. Wie de leden van een van beide gilden schade berokkent zal zeker voor het gerecht worden gedaagd.
20. Rebelle binnen de twee gilden zal op tijd worden onderdrukt door dekens, gouverneurs en zorgers van de twee gilden.

21. Het H.-Geestgilde blijft zijn gebruiken behouden m.b.t. het “conynck feeste”, waarop het bestuur van de Drie Santinnen wordt uitgenodigd.
22. Een gelijkaardige bepaling blijft behouden m.b.t. de verkiezing van de prince bij het gilde van de Drie Santinnen.
23. De twee gilden beloven steeds vredelievend en in alle vriendschap met elkaar om te gaan, zoals hierboven bepaald, op straffe van 1000 pond parisis, waarvan 1/3 voor de landsheer, 1/3 voor de vier bedelordekloosters in Brugge en 1/3 voor het gilde dat het onrecht is aangedaan.
24. De kosten voor het proces dat aanhangig is gemaakt zullen verdeeld worden over beide gilden, het proces wordt ingetrokken. Van de twee gilden heeft de een geen enkele autoriteit over de andere, wel heeft die van de H. Geest als oudste kamer voorrang op die van de Drie Santinnen.
25. Dit akkoord is door de scheidsrechters voorgelezen in aanwezigheid van de notabele leden van de beide gilden, Guilebert Maelbrancke, deken, Denys Bybau, Lauwers de Ram, toezichthouders, heer Philips Mietins, priester, Antheunis Byerman, Symoen Bekaert en Cornelis van Wynghene, zorgers, meester Rombout de Doppere, priester, Jacob Forlingier, Jan Smout, Jan Mooijaert, Cornelis vander Leene, Cornelis Bersier, Pieter Muls, en de andere gildebroeders van de H. Geest, en Jan vande Leene, makelaar, proost, Martin de Calonne, deken, Colaert de Labye, Jason Simoens, Cornelis Roels en Willem de Brauwere, toezichthouders, Aleamus Ploukin, Jacob Imboona, Cornelis Jansz, Willem Calf, Loys le Caet, Pieter Buese en Jacob Heyndrycx, zorgers, Gillis de Venduel, Jacob van Orroir, Roelandt de Vos, Lievin vander Belle, Pieter Maleghys en de andere gildebroeders van de Drie Santinnen, die allen het akkoord hebben aanvaard. Jan van Overbeke, procureur, namens het gilde van de H. Geest en Gillis Jaacqueloot, procureur, namens het gilde van de Drie Santinnen, zullen dit akkoord wettelijk laten passeren bij de Raad van Vlaanderen

Kopie, authentiek verklaard door Ph. Van Belle, griffier van de stad Brugge, ca. 1590, in Cartularium Drie Santinnen, f. 67r.-77v., naar het origineel, bewaard in het Archief van de rederijkerskamer van de Drie Santinnen, inv.nr. B2.

Regest: Schouteet, 1977, p. 377, nr. 22 (zeer beknopt); uitvoerige analyse op basis van het origineel in: J. W. Muller en L. Scharpe, *Spelen van Cornelis Everaert*, Leiden, 1920, p. VIII-IX.

RCDS 45

21 december 1494

Anno a nativitate eiusdem domini millesimo quadragesimo nonagesimo quarto, indictione duodecima, mensis decembris die vigesima prima, Pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Alexandri divina providentia papae sexti anno tertio.

Voor notaris Bernardinus de Salviatis, en in aanwezigheid van de getuigen meester Anthonis Haloud, kapelaan van de Sint-Baseliskerk, en Guilielmus Coroloose, beambte van Maximiliaan van Oostenrijk (ostiarius regis Romanorum), verblijvende te Brugge, is in de vierschaar van het Proosse (in virscarina prepositurae) [van Sint-Donaas] een overeenkomst gesloten tussen Gilbertus Malbrancke, deken, Dionisius Bibau, heer Philippus Mietins, priester, Anthonius Bierman, meester Romoldus de Doppere, Joannes Fabiaen, Ludovicus Dierycx, Joannes Smout, Anthonius Jooris, Georgius Jooris en Cornelius Bursier, zorgers en notabelen van de broederschap van de H. Geest die gevestigd is in het karmelietenklooster te Brugge, namens zichzelf en hun confraters, enerzijds, en Martinus de Calone, deken, Joannes van Leene, proost, Colardus de Labye, Cornelius Roels, Jason Simoens, Egidius de Venduel en Jacobus van Horore, zorgers en notabelen van de broederschap van de Drie Santinnen, gevestigd in de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Brugge, namens zichzelf en hun confraters, anderzijds. Beide partijen verbinden zich ertoe de scheidsrechterlijke uitspraak te aanvaarden van heer Petrus de Blieckere, priester, en Adrianus Drabbe, baljuw van het Proosse van Sint-Donaas, hier aanwezig, in het geschil tussen beide broederschappen dat nu hangende is in de Raad van Vlaanderen. Indien een van beide partijen deze overeenkomst verbreekt, dan geldt er een boete van 300 gouden leeuwen, te verdelen tussen de Sint-Donaaskerk, de Onze-Lieve-Vrouwekerk en de landsheer. Partijen geven de scheidsrechters tijd voor een uitspraak tot en met 1 januari eerstkomend, de scheidsrechters mogen nog een derde scheidsrechter aanstellen indien ze zelf niet unaniem tot een uitspraak kunnen komen.

Index van personen*

- Adriaens, Adriane - weduwe van Adriaen
Ysenbaert dhouden 60r-61r
- Aerackere (Haarakkerstraat), Brugge
37r-v
- Agnes - echtgenote van Jan La(e)rchie
7r-11v
- Alaerts, Johannes 3r-6v
- Andries, Heinderick 62r-v
- Antwerpen, Antwerpen 55r-v
- apotheker 11v-12r
- armenzorg 3r-6v
- Atrecht (Arras), bisdom 21v-23v
- augustijnen 7r-11v
- baljuw 67v-69r
- baljuw van het Proosse 67v-69r
- Bast, Corneilken - zoon van Cornelis
43v-44r
- Bault, Jan 43v-44r
- beambte (?) 67v-69r
- beambte van Maximiliaan van Oostenrijk
67v-69r
- Bersier, Cornelius (Bursier, Cornelius)
67v-69r
- beurzenmaker 30r-32r
- Beyens, Joos 49v-50r
- Bibau, Denys (Dionisius) 67v-69r
- Bierman Anthuenis (Byerman, Anthonius)
67v-69r
- Bieze, Jacop 42r
- bisschop van Atrecht (Arras) 21v-23v
- Boelins, Katheline - weduwe van Adriaen f.
Daneels 52v-53r
- Bonnet, Marc 32v-33r
- Brabant, hertogdom 55r-56v
- Breydele, Jan sheer Janssuene 62r-v
- Brissau, Pieter 32v-33r
- broederschappen, andere dan de Drie
Santinnen 3r-6v
- brooduitdeling 3r-6v
- brouwerij 63r-66v
- Brugse Vrije, Brugge 57r-58v
- Buenicke, Francois 63r-66v
- Buese, Pieter 67r-77v
- Bultijnc, Anthuenis 30r-32r
- Bursier, Cornelius (Bersier, Cornelius)
67v-69r
- Byerman, Anthonius (Bierman Anthuenis)
67v-69r
- Calf, Michiel 52v-53r
- Calf, Willem 67r-77v
- Cammakerstrate (Kammakersstraat),
Brugge 30r-32r
- Carmersklooster, Brugge 67r-77v
- cellenbroeders 3r-6v
- confrérie, andere dan de Drie Santinnen
3r-6v
- Coorte, Jan f. Lauwereins 61r-62r
- Cordewaen, Joos 43v-44r
- Coren, Gervaes (Cooren, Gervaes) 3r-6v
- Coroloose, Guilielmus 67v-69r
- Corte Vlamynckstrate (Vlamingstraat),
Brugge 30r-32r
- Corte Wijnckele (Korte Winkel), Brugge
30r-32r
- Cottron, Cornelis 59r-60r
- Crampe, Johannes 7r-12v
- Damhoudre, Joos 42r-v
- Damme, West-Vlaanderen 38r-39r
- Dancy, Joos 38r-39r
- Dardebont, Anthuenis 30r-32r
- Darley, Colaerd (van Herlay, Colaerd) 3r-
6v

* Er wordt verwezen naar de folionummers in het handschrift.

Daschons, Colaerd 11v-12r
 de Beer, Phelips 38r-39r
 de Berch, Jacop 57r-58v
 de Bie, Francois 63r-66v
 de Bil, Pieter 32v-33r
 de Bliekere, Petrus (de Blicckere, Pieter)
     21v-23v
 de Bonte, Pieter 41r-v
 de Boodt, Symon 42r
 de Brauwere, Willem 67r-77v
 de Cabootre, Joos 55r-56v
 de Calonne, Colaert - zoon van Maerten en
     Baerble de Rode 40r-v
 de Calonne, Maerten 25r-v
 de Campis, Pauwels (Overtvelt, Pauwels)
     16v-17v
 de Clerc, Johannes 60r-61r
 de Coene, Jan 43r
 de Coene, Pieter 43r
 de Crudenare, Rogerus 7r-12v
 de Deckere, Jan 38r-39r
 de Doppere, Rombout (Romoldus) 67v-
     69r
 de Drumez, Gomaer 32v-33r
 de Grave, Pieter 13r-16r
 de Gryse, Jan 57r-58v
 de Jonchere, Gheeraerd (de Joncheere,
     Gheeraerd) 44v-47r
 de Labye, Colaert (de Labbye, Colaert) 3r-
     6v
 de Labye, Colaert fs. Colaerts 48v-49r
 de Labye, Pieter (de Labbye, Pieter) 3r-6v
 de Lenesse, Jan 17v-21v
 de Marlo, Johannes 16v-17v
 de Melun, Franciscus (Franchoy) 21v-
     23v
 de Mompere, Jan 25r-v
 de Monte, Nicolaus 13r-16r
 de Neve, Petrus 21v-23v
 de Nobele, Louis 3r-6v
 de Paeu, Daneel 33v-34r
 de Paeu, Jan 52v-53r
 de Poortre, Loy 43r
 de Priestere, Willem 55r-56v
 de Ram, Lauwers 67r-77v
 de Rave, Cornelis 54r
 de Rave, Pieter 49v-50r
 de Rode, Baerbele (de Roode, Baerbele) -
     weduwe van Maerten de Calonne
     32v-33r
 de Roo, Joos (de Roode, Joos) 26r-27r
 de Salviatis, Bernardinus 67v-69r
 de Sceppere, Colaert 38r-39v
 de Scheerere, Jan 55r-56v
 de Smet, Andries 25r-v
 de Smeyere, Berthelmeeus 50v
 de Thaye, Lamsin 54v-55r
 de Venduel, Egidius (Gillis) 67v-69r
 de Veyre, Ludovicus 24r-v
 de Visch, Jan 38r-39r
 de Voocht, Jacop 57r-58v
 de Voocht, Matheeus 35v-36v
 de Vos, Roelandt 67r-77v
 de Witte, Adriane - vrouw van Maerten
     Calonne 32v-33r
 de Ymbona, Jacop 25r-v
 de Zwaef, Jan 54v-55r
 Debbout, Jan 42r
 deken van de Drie Santinnen 17v-21v,
     25r-v, 32v-33r; 57r-60r, 63r-66v
 deken van het Heilige-Geestgilde 67v-69r
 Dhamers, Adriane of Katheline - dochter
     van Jan, weduwe van Chaerles van
     Wulfsberghe, vrouw van Phelips de
     Beer 38r-39r
 Dhoossche, Augustin 33v-34r
 Diefhouc, Brugge 38r-39v
 Diericx, Anthuenis Janszone 30r-32r
 Dierycx, Ludovicus 67v-69r
 Diest, Vlaams-Brabant 55r-56v
 dismeester van de Onze-Lieve-Vrouwekerk
     3r-11v, 13r-16r, 17v-21v
 dominicanen 67r-77v
 Dontecontre, Guy (Hondecontre, Guy)
     42r
 Dontecontre, Jooris (Hondecontre, Jooris)
     42r
 Doornik, bisdom 7r-12v
 Drabbe, Adrianus 67v-69r
 du Homme, Margriete - dochter van
     Robert, weduwe van Joos van
     Wulfsberghe 30r-32r
 Duerghys, Jan 17v-21v
 Dyseryns, Joos 61r-62r
 Everaerd, Jacop 52v-53r
 Everbout, Jacop 60r-61r
 Everbout, Joos 35v-36v
 Fabiaen, Joannes 67v-69r
 Forlingier, Jacob 67r-77v
 geestelijke 3r-6v
 geestelijke van het bisdom Doornik 7r-
     12v, 16v-17v
 geestelijke van het bisdom Terwaan 7r-
     12v
 Gheerolf, Jacop 38r-39r
 Ghijselin, Jan 26r-27r
 gilden, andere dan de Drie Santinnen 3r-
     6v

Gloribus, Jhanne - vrouw van Cornelis
     Cottron 59r-60r
 Goedertier, Adriaen 61r-62r
 griffier 67v-12r
 grossier 11v-12r
 Haarakkerstraat (Aerackere), Brugge
     37r-v
 Haghe, Bertram 13r-16r
 Haloud, Anthonis 67v-69r
 handschoenmaker 38r-39r
 Heijne, Adriaen 61r-62r
 Heilige-Geestgilde, Brugge 67v-69r
 Heindricx, Tyman f. Huucx 50v
 Heregheer, Heijnderic 54v-55r
 Herenbout, Boudin 54r
 Heyndrycx, Jacob 67r-77v
 Hoochstic (Hoogstuk), Brugge 30r-32r
 Hooghen Ardenburghschenweg, Viven
     49v-50r
 Hoogstraat, Brugge 62r-v
 Hoogstuk (Hoochstic), Brugge 30r-32r
 Hoste, Gheeraert, schepen van Maldegem
     54r
 Houck, Pieter, schepen van Maldegem
     61r-62r
 Houthuun, huisnaam 55r-56v
 huidenvetter 60r-61r
 huizen 24r-v
 Humate, Lievin 60r-61r
 Humbloot, Willem 38r-39v
 jaargetijden en andere religieuze diensten
     3r-6v
 Jacops, Lauwereins 11v-12r
 Jaequeloot, Gillis 67r-77v
 Janssone, Simon (Janssuene, Symon) 7r-
     11v
 Jansz, Cornelis 67r-77v
 Jooris, Anthonius 67v-69r
 Jooris, Georgius 67v-69r
 Joye, Lenaert 25r-v
 Kammakerstraat (Cammakerstrate), Brugge
     30r-32r
 kanunnik van Sint-Salvators 60r-61r
 kapelaan 3r-6v
 kapelaan van de Onze-Lieve-Vrouwekerk
     7r-11v
 kapelaan van de Sint-Baseliskerk 67v-69r
 kapelaan van het koor van de Onze-Lieve-
     Vrouwekerk 3r-6v, 21v-23v
 karmelieten 67v-69r
 Kateline - vrouw van Claijs vanden Bussche
     57r-58v
 Kathelyne - vrouw van Jan f. Lauwereins
     Coorte 61r-62r

Kempe, Jacob 25r-v
 kerkhof 55r-56v
 kerkmeester van de Onze-Lieve-
     Vrouwekerk 26r-27r
 klerk van de Vierschaar 3r-11v
 kolfdrager 43r
 koopman 7r-11v
 Kortewinkel (Corte Wijnckele), Brugge
     30r-32r
 Lambrecht, Cornelis fs. Willems 54r
 Lambrecht, Jan 54v-55r
 landerijen 38r-39r
 Lane, Brugge 30r-32r
 Langhen Wynckele (Spanjaardstraat),
     Brugge 30r-32r
 Larchier, Jan (Laerchier, Jan) - geboren in
     Doornik 7r-11v
 Lauwers, Jan 55r-v
 le Caet, Loys 67r-77v
 le Cat, Adriaen 25r-v
 le Maire, Lowijs 57r-58v
 le Tyri, Jan 17v-21v
 licentiaat in beide rechten 13r-16r
 lid van de Drie Santinnen 3r-6v, 11v-12r,
     55r-56v, 67r-77v
 lid van het H. Geestgilde 67v-77v
 Lijsbette - vrouw van Cornelis Lambrecht
     54v-55r
 Lippens, Heinderic 17v-21v
 Lissewege, West-Vlaanderen 38r-39r
 Lodewijcx, Jan 25r-v
 Loonis, Adriaen 57r-58v
 Luca, Joos Janszuene 63r-66v
 Macharis, Pieter - weduwe van 30r-32r
 Maertins, Jan - f. Claeis 52v-53r
 makelaar 33v-34r, 67v-69r
 Malbrancke, Gilbertus 67v-69r
 Maldegem, Oost-Vlaanderen 54r
 Maleghys, Pieter 67r-77v
 Mapaert, Boudin 54r
 Marissael, Jan, mersnier 32v-33r
 Matieu, Gillis 57r-58v
 Meet, Clays - zoon van Jan 49v-50r
 Meet, Tanne - dochter van Jan 50v
 mersnier 3r-12v, 25r-v
 Middelburghsenweg, Viven 50v
 Mielins, Cornelis 30r-32r
 Mietins, Philippus 67v-69r
 minderbroeders 35v-36v
 Molenbrug, Brugge 62r-v
 Mooijaert, Jan 67r-77v
 Muls, Pieter 67r-77v
 mutsenscheerder 33v-34r
 muziek 3r-6v

Nieuwen Zacke (Zakske), Brugge 30r-32r
 Nieuwmunster, West-Vlaanderen 38r-39r
 notaris 3r-12v, 13r-17v, 21v-23v, 60r-
 61r, 67v-69r
 Ommeiaeghere, Remeus 62r-v
 Onze-Lieve-Vrouwekerk, Brugge 3r-6v
 Onze-Lieve-Vrouwe-ter-Sneeuw, gilde
 21v-23v
 Oosterlingenplein, Brugge 38r-39r
 Oostkerke, West-Vlaanderen 38r-39r
 Orroir, Jacobus (van Horore) 67v-69r
 Oudeburg (Oudenburch), Brugge 41r-v
 overste van de cellenbroeders van Brugge
 en van Vlaanderen 60r-61r
 paardenstal 63r-66v
 Paertstraete (Pieter Pourbusstraat), Brugge
 30r-32r
 Parmentier, Fransoys 47v-48r
 parochiaan van de Onze-Lieve-Vrouwekerk
 16v-17v
 Pauwels, Denys 60r-61r
 Peris, Jan 59r-60r
 Pieter Pourbusstraat (Paertstraete), Brugge
 30r-32r
 Ploukin, Aleamus 67r-77v
 poëzie (rederijksactiviteiten) 67v-69r
 poorter van Brugge 3r-16r, 17v-21v, 47v-
 48r, 51v-52r, 57r-58v, 63r-66v
 priester 3r-11v, 21v-23v, 60r-61r, 67v-
 69r
 priester en kanunnik van Sint-Salvators
 60r-61r
 priester van het bisdom Doornik 13r-16r
 prijsvragen (rederijksactiviteiten) 67v-
 69r
 processie 3r-6v
 procurator van de bisschoppelijke curie van
 Doornik 16v-17v
 procurator van de curie van het bisdom
 Doornik 7r-12v
 procureur 67r-77v
 Proosse van Sint-Donaas, Brugge 67v-69r
 proost 67v-69r
 proost en deken van de Drie Santinnen
 25r-v
 proost van de Drie Santinnen 32v-33r,
 62r-v
 proost van het kapittel van de Onze-Lieve-
 Vrouwekerk 24r-v
 proost van het Onze-Lieve-Vrouwekapittel
 21v-23v
 provenen (brooduitdeling) 3r-6v
 Prumbout, Christiaen 42r-v
 Rave, Barbele - f. Adriaen, vrouw van
 Adriaen vander Houwe 62r-v
 rederijksactiviteiten 67v-69r
 Reie, Brugge 30r-32r
 renten bezet op de stad Brugge 44v-47r
 renten bezet op huizen of landerijen 24r-v
 Rephins, Pieter 30r-32r
 ridder 3r-6v
 Robrechts, Jan 54r
 Roelins, Jan - Sheer Anthueniszuene 38r-
 39v
 Roels, Cornelius 67v-69r
 Roussel, Matheus - zoon van Andreas 7r-
 12v
 Rozendal (Roozendaale), Brugge 59r-60r
 Rubs, Jehane - dochter van Jan, vrouw van
 Jan vanden Rijne 33v-34r
 Ruckendaale, Brugge 59r-60r
 Scave, huisnaam 63r-66v
 Schellaert, Pieter 42r
 schepen van Brugge 26r-27r, 30r-36v,
 38r-39v, 42r, 41r-44r 55r-56v, 59r-
 60r, 62r-66v
 schepen van de heerlijkheid Viven 49v-
 50v, 51v-53r
 schepen van het Brugse Vrije 57r-58v
 schepen van Maldegem 26r-27r, 54r-55r,
 61r-62r
 scholier 21v-23v
 Scholin, Berthelmeeus 30r-32r
 Scodits, Johannes 7r-12v
 Scotille Poorte, Brugge 55r-56v
 Selien, gehucht in Maldegem 54r
 sGravenbrugghe, Brugge 30r-32r
 Simoens, Jason 11v-12r
 Sint-Baseliskerk, Brugge 67v-69r
 Sint-Donaaskerk, Sint-Kruis 67v-69r
 Sinte-Kateljnestraat, Brugge 17v-21v
 Sint-Gillisparochie, Brugge 55r-v
 Sint-Kruis, West-Vlaanderen 49v-50r
 Sint-Laureins, provincie Oost-Vlaanderen
 54r
 Sint-Salvatorskerk, Brugge 60r-61r
 slager (vleeshouwer) 34v-35r
 smid 33v-34r
 Smout, Jan (Joannes) 67v-69r
 Spanjaardstraat (Langhen Wyncke),
 Brugge 30r-32r
 Speyepoorte, Brugge 30r-32r
 Spijngle, Lyon 41r-v
 Steekers, Anna - dochter van Pauwel,
 vrouw van Jan Lauwers 55r-v
 Sys, Jan de jonghe 3r-6v

Tcruuskin, huisnaam 63r-66v
Terwaan (Thérouanne), bisdom 7r-12v
Thiery, Betkine - dochter van Jan 30r-32r
Thiery, Pierkine - zoon van Jan 30r-32r
Thiery, Tannekine - dochter van Jan 7r-11v
Tienduizend Martelaren, gilde 3r-6v
toezichthouder van de Drie Santinnen 17v-21v, 25r-v, 32v-33r, 67r-77v
toezichthouder van het H. Geestgilde 67r-77v
toneel (rederijersactiviteiten) 67v-69r
Tsoenin, Pieter 30r-32r
Uitkerke, West-Vlaanderen 38r-39r
Vacht, Anthuenis 33v-34r
van Axele, Jacob 17v-21v
van Bassevelde, Pieter - fs. Lauwereins 26r-27r
van Belle, Philips 67v-69r
van Coppenhole, Jan 30r-32r
van de Walle, Ghyselyne - vrouw van Joos Luca Janszuene 63r-66v
van der Belle, Lievin 67r-77v
van Doorne, Cornelis 41r-v
van Ghiseghem, Eduwaert (van Ghijseghe, Eduwaert) 32v-33r
van Hecke, Woutre 57r-58v
van Herlay, Colaerd (Darley, Colaerd) 3r-6v
van Heywerwe, Pieter 13r-16r
van Horore, Jacobus (Orroir) 67v-69r
van Hove, Anthuenis 13r-16r
van Hulst, Joos 33v-34r
van Moerkercke, Jan 54r
van Moerkercke, Marie - vrouw van Cornelis de Rave 54r
van Muelenbeke, Pieter 3r-6v
van Nevele, Pieter 26r-27r
van Nieuwenhove, Jan 63r-66v
van Overbeke, Jan 67r-77v
van Overtvelt, Pauwels (de Campis, Pauwels) 16v-17v
van Rye, Jan 57r-58v
van Score, Jacob 17v-21v
van Stavele, Petrus 16v-17v, 38r-39r
van Steenbeke, Jacop 50v
van Steenhuse, Symoen 34v-35r
van Valenchines, Cornelis 33v-34r
van Wij, Heindric 26r-27r
van Wijntre, Jan 59r-60r
van Wulfsberghe, Chaerles 38r-39r
van Wulfsberghe, Joos 30r-32r
van Wynghene, Cornelis 67r-77v
van Ypre, Pieter 43v-44r
van Yseghem, Pieter 52v-53r
van Zuerlincdouc, Claeys 52v-53r
vanden Berghe, Jacob 3r-6v
vanden Bussche, Claeijs 57r-58v
vanden Heede, Jan fs. Jacops 62r-v
vanden Kerchove, Willem 49v-50r
vanden Muelene, Marc 51v-52r
vanden Rijne, Jan - fs. sheer ians 33v-34r
vander Belle, Luuc 17v-21v
vander Houwe, Adriaen 62r-v
vander Houwen, Raes 3r-6v
vander Leene, Cornelis 67r-77v
vander Leene, Jan 67v-69r
vander Leke, Jan 7r-11v
vander Lende, Marije - vrouw van Fransoys Parmentier 47v-48r
vander Moere, Pieter 3r-6v
vander Rijne, Josijne - dochter van heer Jan, vrouw van Pieter van Bassevelde 34v-35
vander Varent, Cornelis 50v
vander Venne, Godevaert 51r
vander Vucht, Cornelia - weduwe van Hendrik Neerinc, vrouw van Bertram Haghe 13r-16r
Veltcant, Jan 61r-62r
verver 41r-v
Verversdijk, Brugge 62r-v
Viven, gehucht in Damme 49v-50r
Vlaanderen, graafschap 60r-61r
Vlaminck, Cornelis 17v-21v
Vlamingstraat (Corte Vlamynckstrate), Brugge 30r-32r
Voet, Anthuenis 43v-44r
Volkaert, Jan 54v-55r
Vrombout, Cornelis 49v-50r
wagenspelen (rederijersactiviteiten) 67v-69r
Walplein (Walplaetse), Brugge 24r-v
Weiteman, Amand 3r-6v
Weits, Barbele - dochter van Jan, echtgenote van Jacob van Axele 17v-21v
Wennaert, Jan 25r-v
Westmeers, Brugge 30r-32r
Wijcs, Jacob 25r-v
Wijnckelbrugge, Brugge 17v-21v
Wils, Cornelis f. Pieters (Willis, Cornelis f. Pieters) 51v-52r
Wilsoets, Steven 49v-50r
Wollestraat, Brugge 13r-16r
Ysenbaert, Adriaen dhouden 60r-61r
Ysenbaert, Jan de jonghe 60r-61r
Zakske (Nieuwen Zacke), Brugge 30r-32r

Zoetebier, Heynderic 54v-55r
zorger van de Drie Santinnen 25r-v, 67r-
77v
zorger van het H. Geestgilde 67r-77v
Zuidzandstraat, Brugge 63r-66v
zwartzusters 11v-12r